

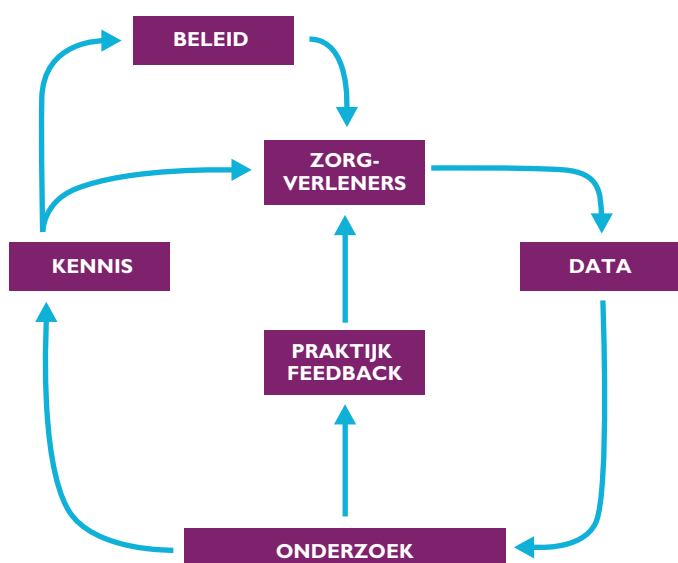
Een spiegel voor de huisartsenpos

Met NIVEL Zorgregistraties worden routinematig vastgelegde gegevens uit de eerste lijn gebruikt voor onderzoek. Eerstelijns zorgverleners kunnen hun voordeel doen met de spiegelinformatie uit de zorgregistraties. De informatie kan bijvoorbeeld een goede basis vormen om de huisartsenpost onder de loep te nemen en een discussie te starten over de kwaliteit van de zorg.

NIVEL Zorgregistraties brengt het idee van een lerend gezondheidszorgsysteem in de praktijk. Routinematig vastgelegde gegevens uit de eerste lijn worden gebruikt voor onderzoek. Dat leidt tot kennis. Die kennis komt op twee manieren ten goede aan de zorgverleners. Ten eerste via wetenschappelijke publicaties en beleid. En ten tweede via spiegelinformatie aan de zorgverleners. Figuur 1 laat zien hoe het lerend gezondheidszorgsysteem in elkaar zit.

Alle 28 deelnemende huisartsendienstenstructuren (HDS'en, zie kader) hebben onlangs de spiegelinformatie over 2014 ontvangen. De spiegelinformatie voor huisartsenposten omvat onder andere informatie over de frequentie van contact, de urgentie van contacten, de gezondheidsproblemen waarvoor mensen contact zoeken met de huisartsenpost en welke geneesmiddelen worden voorgeschreven. De eigen HDS wordt daarbij steeds vergeleken met het gemiddelde over alle deelnemende HDS'en en vergeleken met een fictieve HDS met een vergelijkbare patiëntenpopulatie. Daarmee krijgt de HDS inzicht in bijvoorbeeld het feitelijke zorggebruik versus het verwachte zorggebruik.

Figuur 1: NIVEL Zorgregistraties brengt het lerend gezondheidszorgsysteem in de praktijk.

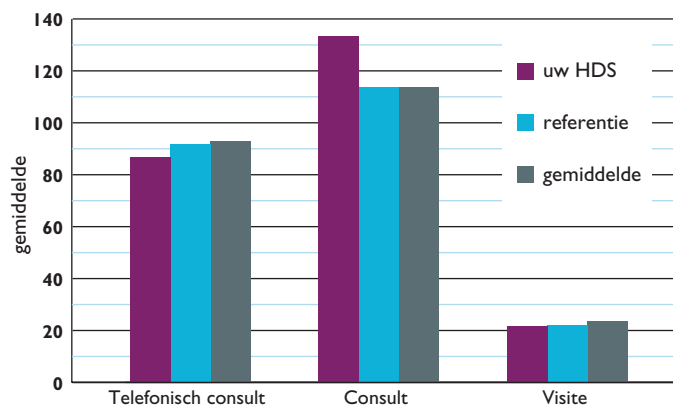

Onder de loep

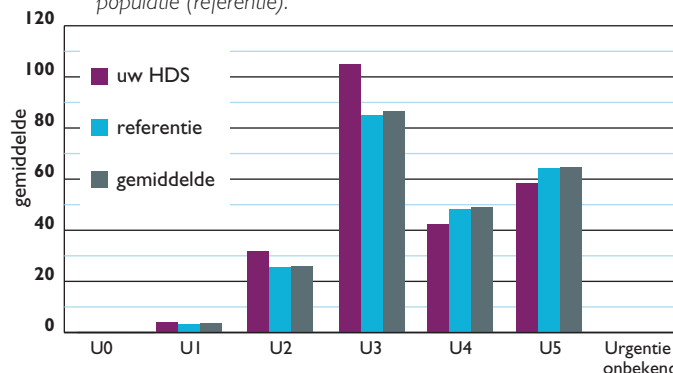
Vorig jaar hebben de Samenwerkende Huisartsendiensten Rijnland (SHR) de spiegelinformatie gebruikt om de eigen praktijk onder de loep te nemen. De NIVEL terugrapportage over 2013 bracht een aantal opvallende zaken aan het licht. In vergelijking met de referentie:

- 1 had de bevolking van SHR meer contacten (met name consulten) met de huisartsenpost, zie figuur 2.
- 2 was de urgentie van de contacten van SHR over het algemeen hoger (meer U2 en U3 en minder U4 en U5), zie figuur 3.

Figuur 2: Gemiddeld aantal contacten per 1000 inwoners van het verzorgingsgebied van SHR in 2013, naar contacttype. Vergeleken met het landelijk gemiddelde en een fictieve HDS met vergelijkbare patiëntenpopulatie (referentie).

Figuur 3: Urgentie van contacten bij SHR (2013), vergeleken met het landelijk gemiddelde en een fictieve HDS met vergelijkbare patiëntenpopulatie (referentie).

Figuur 4: Gemiddeld aantal antibioticavoorschriften per 1000 inwoners in het verzorgingsgebied van SHR en voor een fictieve HDS met vergelijkbare patiëntenpopulatie (referentie), 2012-2014.

3 werden bij SHR vaker antibiotica voorgeschreven, zie figuur 4.

Discussie

Deze cijfers vormden de kern van de discussie tijdens een avondsymposium voor huisartsen, triagisten en andere medewerkers van SHR. Een mogelijke verklaring voor het hogere aantal consulten zou kunnen zijn dat er met ziekenhuizen in de buurt (LUMC en Rijnland) afspraken zijn over het doorsturen van patiënten die zich rechtstreeks gemeld hebben bij de SEH, de zogenaamde “binnenlopers”. Deze worden getrieerd door de triageverpleegkundige op de SEH en bij lage urgentie doorverwezen naar de huisartsenpost. Gemiddeld worden er per jaar 8000 consulten van de SEH naar de huisartsenpost doorgesluisd. Je zou daarom denken dat de SEH, gezien de bevolkingssamenstelling, juist minder contacten heeft dan je zou verwachten, maar het is onduidelijk of dat zo is.

Antwoorden leiden weer tot nieuwe vragen

Een ander discussiepunt was de mogelijke oorzaak voor de hogere urgentie van contacten binnen SHR. Bij SHR wordt gebruik gemaakt van het Nederlands Triagesysteem (NTS) dat bijna op alle andere huisartsenposten wordt gebruikt, dus daar zou het niet aan kunnen liggen. Wellicht gaan de SHR-triagisten anders om met het NTS dan triagisten van andere HDS'en. Zijn zij bijvoorbeeld sneller, of juist minder snel geneigd om de door het NTS aanbevolen urgentie te wijzigen? Ook ten aanzien van het voorschrijven van antibiotica zijn

vragen opgeworpen. In dit verband is het interessant om eens te kijken naar verschillen tussen dienstdoende huisartsen. Schrijft de één meer voor dan de ander? En komen infectieziekten – vanwege de bevolkingssamenstelling – vaker voor in deze HDS? De spiegelinformatie geeft ook hier informatie over, waaruit blijkt dat er inderdaad wat meer infectieziekten gepresenteerd worden, maar is het verschil groot genoeg om te verklaren dat er meer antibiotica worden voorgeschreven?

Verdieping

Voor de SHR blijkt de spiegelinformatie een mooi instrument te zijn om een discussie met huisartsen en triagisten te starten over de kwaliteit van de zorg. De bovenstaande voorbeelden laten zien dat antwoorden weer leiden tot nieuwe vragen. Veel van die vragen kunnen worden beantwoord met de gegevens van de zorgregistraties. De SHR en het NIVEL gaan met deze vragen aan de slag, waarna de analyse en suggesties opnieuw worden voorgelegd aan de huisartsen en medewerkers. Doel is om de zorgverlening nog verder te verbeteren. Een lerend gezondheidzorgsysteem in de praktijk! <<

Robert Verheij, NIVEL

Marieke Zwaanswijk, NIVEL

Ruud Gebel, Samenwerkende Huisartsendiensten Rijnland

Achtergrondinformatie

Huisartsenzorg buiten kantooruren valt onder de verantwoordelijkheid van 54 huisartsendienstenstructuren (HDS'en). De fysieke locatie waar deze zorg wordt verleend is de huisartsenpost. Een HDS kan één of meerdere huisartsenposten omvatten.

28 HDS'en nemen deel aan NIVEL Zorgregistraties. Bij elkaar opgeteld hebben zij een verzorgingsgebied van ruim 11 miljoen mensen. Het NIVEL onderzoekt geanonimiseerde gegevens uit de elektronische patiëntendossiers van deze HDS'en. De gegevens van huisartsenposten kunnen op patiëntniveau worden gekoppeld aan gegevens van de huisartsenzorg. Dat betekent dat de medische voorgeschiedenis van patiënten kan worden betrokken bij onderzoek naar het gebruik van zorg op de huisartsenpost. Koppelbare gegevens uit elektronische patiëntendossiers van huisartsen zijn binnen NIVEL Zorgregistraties beschikbaar van 1,7 miljoen burgers/patiënten die staan ingeschreven bij ruim 500 huisartsenpraktijken. Op de website vindt u kerncijfers over het gebruik van de huisartsenpost en van andere eerstelijns disciplines.

www.nivel.nl/zorgregistraties.